

PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO BADAŃ ANALITYCZNYCH

PRZYGOTOWANIE DO BADAŃ WYKONYWANYCH Z KRWI

1. Pora dnia

- rano w godzinach 7:00 – 10:00 , po nocnym odpoczynku
- **warunek jest bezwzględny** dla parametrów, które cechuje dobowy rytm wydzielania : żelazo, fosfor, elektrolity, kortyzol, aldosteron, ACTH, prolaktyna, FSH, LH, TSH, hormon wzrostu, PTH, testosteron, DHEA, erytropoetyna ,17-OH progesteron
- na pozostałe parametry dopuszcza się pobieranie krwi w innych godzinach

2. Posiłek

- na czczo, czyli po 12- godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków, optymalnie po ostatnim lekkim posiłku spożytym przed godz. 18:00 poprzedniego dnia. W dniu poprzedzającym badanie należy unikać obfitych, tłustych posiłków , alkoholu i innych używek
- przed badaniem dopuszcza się wypicie niewielkiej ilości wody
- niemowlętom i małym dzieciom można podać lekki posiłek z wyjątkiem badania glukozy
- wiele badań może być wykonywana w innym czasie , 2-3 godziny po lekkim posiłku, z **wyjątkiem** : glukozy, doustnego testu tolerancji glukozy (krzywej cukrowej), insuliny, kwasu foliowego, fosforu, żelaza, peptydu C, do których **bezwzględnie wymagany jest stan czczo** .

3. Inne czynniki

- unikać **wysiłku fizycznego** – przed pobraniem krwi należy odpocząć przez ok. 15 minut
- wskazane jest powstrzymanie się od intensywnego wysiłku fizycznego przez 48 godzin przed pobraniem krwi
- unikać **stresu**
- **nie palić**
- jeżeli nie ma innych zaleceń lekarskich – **leki** przyjąć po zabiegu pobrania krwi

- (informacje o wpływie stosowanego leczenia powinien przekazać pacjentowi lekarz)
- do badania stężenia leków należy przygotować się zgodnie z zaleceniem lekarza , standardowo przed podaniem leku lub w szczycie jego wchłaniania.
4. Przygotowanie do **doustnego testu tolerancji glukozy** (krzywej cukrowej)
- ze skierowaniem od lekarza, na którym zapisano dawkę glukozy do obciążenia i ilość oznaczeń
  - bezwzględnie stan na czczo
  - należy zgłosić się do Laboratorium rano, do godziny 9:00, po nocnym odpoczynku
  - badanie trwa 1-2 godziny i wymaga spędzenia tego czasu w Poczekalni Laboratorium, nie wolno w tym czasie spożywać posiłków, palić , pić płynów, spacerować
  - po pobraniu krwi w stanie na czczo, pacjent wypija roztwór glukozy (50g lub 75 g w 200 ml wody) i po 1 i/lub 2 godzinach zgłasza się na kolejne pobrania krwi.
5. Przygotowanie do badania wydzielania **prolaktyny po metoclopramidzie**
- w godzinach porannych pacjent zgłasza się ze skierowaniem od lekarza i wykupionym w aptece lekiem (metoclopramid MTC)
  - po pierwszym pobraniu krwi, pacjent przyjmuje zaleconą przez lekarza dawkę leku i po 1 i/lub 2 godzinach zgłasza się na kolejne pobrania krwi
  - w czasie trwania testu pacjent pozostaje w Poczekalni Laboratorium
  - w czasie trwania testu nie należy podejmować aktywności fizycznej
  - kolejne badania prolaktyny należy wykonywać o tej samej porze dnia.
6. Przygotowanie do **testu obciążenia żelazem**
- kilka dni przed przed planowanym badaniem należy odstawić przyjmowane preparaty żelaza a 1 dzień wcześniej wstrzymać się od spożywania pokarmów bogatych w żelazo (np. wątróbka, czerwone mięso, szpinak)
  - kobiety mogą zgłosić się na badanie co najmniej 3 dni po menstruacji
  - w godzinach porannych i w stanie na czczo pacjent zgłasza się ze skierowaniem od lekarza i wykupionym w aptece preparatem żelaza (ascofer)
  - po pierwszym pobraniu krwi, pacjent przyjmuje zaleconą przez lekarza dawkę leku i po 1, 2,3 i 4 godzinach zgłasza się na kolejne pobrania krwi
  - w czasie trwania testu pacjent pozostaje w Poczekalni Laboratorium

- w czasie trwania testu nie należy spożywać posiłków, podejmować aktywności fizycznej

PRZYGOTOWANIE DO BADAŃ MOCZU

1. Przygotowanie moczu do **analizy ogólnej** , **posiewu**

- przynajmniej na 24 godziny przed badaniem należy powstrzymać się od stosunków płciowych
- umyć okolice intymne, nie stosować środków odkażających
- pobrać pierwszą poranną porcję moczu ze środkowego strumienia
- należy używać jednorazowych pojemników na mocz zakupionych w aptece, do badania na posiew bezwzględnie **sterylnych**
- u noworodków i dzieci stosuje się woreczki z taśmą klejącą przyklejane do okolic intymnych (po ich uprzednim umyciu) , które po zaklejeniu należy umieścić w pojemniku na mocz
- badania nie wykonuje się u kobiet w czasie menstruacji
- jak najszybciej , **nie później niż po 2 godzinach** należy dostarczyć mocz do Laboratorium
- pojemniki na mocz należy opisać danymi pacjenta (imię, nazwisko, PESEL lub data urodzenia) na brzegach pojemnika (**nie** na nakrętce)

2. Przygotowanie **dobowej zbiórki moczu (DZM)**

- przygotować czysty, suchy i szczelnie zamykany pojemnik 2-3 l
- zbiórkę rozpocząć rano, po nocnym odpoczynku
- pierwszą poranną porcję moczu oddać do toalety i zanotować czas rozpoczęcia zbiórki
- drugą i wszystkie kolejne porcje moczu należy w całości zbierać do przygotowanego pojemnika
- pojemnik należy przechowywać szczelnie zamknięty w chłodnym i ciemnym miejscu
- przed każdym oddaniem moczu należy dokładnie umyć okolice intymne
- po 24 godzinach – rano następnego dnia należy oddać pierwszą poranną porcję moczu do pojemnika na mocz i zakończyć zbiórkę
- zebrany mocz dokładnie wymieszać i zmierzyć objętość, odlać 30-50 ml moczu do standardowego pojemnika na mocz , który należy opisać danymi pacjenta (imię, nazwisko, nr PESEL lub data urodzenia) oraz wpisać całkowitą objętość

zebranego moczu

- mocz dostarczyć do Laboratorium w możliwie najkrótszym czasie, nie później niż po 2 godzinach.

Zalecenia specjalne :

- oznaczenie kwasu wanilinomigdałowego (VMA) wymaga eliminacji z diety 3 dni przed zbiórką moczu bananów, wanilii, czekolady, kawy, herbaty, odstawienia leków zawierających nitrofurantoinę (p. reumatycznych), salicylany (polopiryna, aspiryna),
- oznaczenie porfobilinogenu i kwasu delta – aminolewulinowego należy bezwzględnie zabezpieczyć mocz przed dostępem światła
- zbiórki moczu nie należy prowadzić 2-3 dni przed i po menstruacji oraz w czasie owulacji

PRZYGOTOWANIE PRÓBKI KAŁU na badanie obecności jaj pasożytów

jelitowych, kalprotektyny, Clostridium diff., nosicielstwa SS, na posiewy

- zakupić w aptece specjalny pojemnik na kał z łopatką (na posiewy – sterylne)
- za pomocą dołączonej do pojemnika łopatki pobrać z kilku miejsc stolca ok. 1/4 pojemności pojemnika
- kał nie może kontaktować się z moczem, wodą lub detergentem
- na badanie obecności jaj pasożytów jelitowych należy pobrać 3 próbki kału w odstępach 2-3 dniowych
- w przypadku zauważenia fragmentów pasożytów należy umieścić je w osobnym pojemniku z niewielką ilością wody
- na badanie w kierunku nosicielstwa SS należy pobrać 3 próbki przez kolejne 3 dni do sterylne pojemnika
- pojemnik opisać danymi pacjenta (imię, nazwisko, nr PESEL lub data urodzenia) oraz datą pobrania kału i umieścić w foliowym woreczku
- próbkę dostarczyć do Laboratorium w ciągu 2-3 godzin
- dopuszcza się przechowywanie próbki w lodówce do 24 godzin

PRZYGOTOWANIE DO WYMAZU Z NOSA, GARDŁA, Z JAMY USTNEJ :

- wymazy należy pobierać na początku zakażenia, bez stosowania antybiotyków lub co najmniej 5 dni po zakończeniu antybiotykoterapii

- wymazy należy pobierać : w godzinach porannych, na czczo lub co najmniej 3 godziny po posiłku, po przepłukaniu jamy ustnej przegotowaną wodą
- przed pobraniem wymazu **nie należy** : myć zębów (pasty do zębów zawierają związki antybakteryjne), płukać jamy ustnej płukankami i płynami, nie stosować tabletek do ssania i preparatów o działaniu antybakteryjnym.

Szanowni Pacjenci

Przestrzeganie instrukcji przygotowania się do badań laboratoryjnych ograniczy konieczność powtarzania badań i ilość błędów przedlaboratoryjnych spowodowanych nieodpowiednią jakością materiału biologicznego .

Dokładamy wszelkich starań aby wyniki badań laboratoryjnych wykonywanych w Laboratorium Analitycznym Szpitala Wojewódzkiego im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu były wiarygodne i powtarzalne.

Do tego konieczna jest dobra współpraca pacjentów i odpowiednie przygotowanie się do badań.

Opracował :

Kierownik Laboratorium Analitycznego
dr n. farm. Barbara Mika

01313
K I E R O W N I K
Laboratorium Analitycznego
Dr n. farm. Barbara Mika
DIAGNOSTYKA
Specjalista Analityki Klinicznej

Zatwierdził :

Dyrektor Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu
Adam Fimiarz

DYREKTOR
Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego
im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu

Adam Fimiarz